

Afgørelser – Reg. nr.: 02446.00

Fredningen vedrører: Holmsland Klit - Ophævet

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 25-01-1985

Fredningsnævnet 11-05-1959

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

FREDNING OPHÆVET
INDHOLDSFORTEGNELSE

- Afgørelse af 25/1 1985 [ofu- 2615/84] om
ophævelse af
- Kendelse af 11/5 1959 [nævn- 39158] om
fredning_c

659 HOLMSLAND

1114 III xV

(120 ha)

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 25/1 1985)

~~Plaanlæg~~
Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende
matrikelnumre:

71^m, 94^b, 109^b, 195^d, 195^æ, 207^f, 207^g

Søgård Hgd., Holmsland Klit.

Gældende matrikulært kortbilag: $\frac{c}{.}$

Se også REG. NR.:

25/1-1985

Overfredningsnævnets afgørelse

af 25. januar 1985

om ophævelse af fredning af arealer af Søgård Hovedgård,
Holmsland Klit, Holmsland kommune, Ringkøbing amt (sag
nr. 2615/84).

Fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds bestemte ved en kendelse af 11. maj 1959 fredning af godt 120 ha af ejerlavet Søgård Hovedgård, Holmsland Klit, beliggende vest for den nord-sydgående offentlige vej på Holmsland Klit. Sagen, som berørte arealer af 17 private ejendomme, blev rejst i anledning af forventede opkøb til sommerhusgrunde.

Kendelsen blev påklaget til overfredningsnævnet af næsten alle de berørte ejere.

Overfredningsnævnet foretog besigtigelse og afholdt møde med de i sagen interesserede og tilkendegav herefter i august 1960, at fredningen ville blive gennemført i det geografiske omfang, som fredningsnævnet havde bestemt, dog udvidet til også at omfatte de klitfredede dele af de berørte ejendomme.

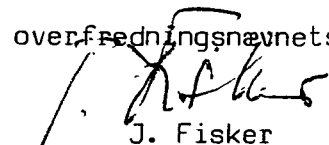
I årene derefter blev den helt overvejende del af de berørte arealer imidlertid afstået til staten nu miljøministeriet, således at der i privat ej alene er et areal tilbage på ca. 5 ha i det sydøstlige hjørne af fredningsområdet. Det pågældende areal er delvis bebygget.

Der findes herefter ikke tilstrækkelig anledning til, at der fastsættes fredningsbestemmelser hverken for statens arealer eller for det begrænsede areal i privat eje.

Fredningsnævnets kendelse af 11. maj 1959 ophæves derfor.

I sagens behandling har deltaget samtlige 10 medlemmer af overfredningsnævnet. Afgørelsen er enstemmigt.

På overfredningsnævnets vegne

J. Fisker

✓
fung. formand

F O R T E G N E L S E

over matrikelnumre, der helt eller delvis er omfattet af overfredningsnævnets afgørelse af 25. januar 1985 om fredning af arealer af Søgård Hovedgård, Holmsland Klit (sag nr. 2615/84).

Søgård Hovedgård, Holmsland Klit:

Matr.nr. 71 m, 94 b, 109 b, 195 d, 195 æ, 207 f og 207 g.

FREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t
af
protokollen for fredningsnævnet for Ringkøbing amtsrådskreds.

År 1959 den 11. maj blev i sagen:

R.A.F. 39/1958

Fredning af arealer på Holmslands
Klit, afsnit 7 a,

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

I anledning af at der gennem dagspressen var fremkommet oplysninger om, at der på ikke hidtil af sommerhusbebyggelser berørte områder på Holmslands Klit påtænkte opført større, samlede sommerhusbebyggelser, fremsatte Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med statsministeriet ved skrivelser af 26., 28. og 30. august 1958 begæring om rejsning af fredningssag, foreløbig vedrørende matr.nr. 68 u, 94 d, 95 h og 109 f alle af Søgaard Hovedgaard, Holmslands Klit sogn, på hvilke arealer bebyggelse syntes mest aktuel, hvorhos man fra Naturfredningsforeningens side forbeholdt sig at fremkomme med en samlet fredningsplan for hele Holmslands Klit og at begære sagen udvidet i overensstemmelse hermed.

Til behandling af spørgsmålet om fredning af fornævnte matr.nr. 68 u, 94 d, 95 h og 109 f afholdtes møde den 4. november 1958, hvorunder arealerne besigtigedes. I mødet deltog de da i tingbogen indtegnede ejere, driftsleder H. K. Skak, Videbæk, murermester Magnus Jepsen, Tarm, og direktør A. Hjelm, Ølgod, samt repræsentanter for Holmsland kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet. Under mødet fremlagde repræsentanten for Danmarks Naturfredningsforening en samlet fredningsplan for hele Holmslands Klit,

hvilken plan blev nøje gennemgået med de mødte. Såvel fra ejernes som fra Holmsland kommunes side fremkom stærke protester mod den påtænkte fredning.

I mødet deltog endvidere ejendomsmægler Johannes Ries, Kliplev Mølle, samt købmand Eberhard Reuschel, Hamborg, der oplyste, at der fra de pågældendes side var afgivet tilbud på køb af de i sagen omhandlede arealer, og at tilbudet for så vidt var accepteret, men at nogen egentlig afklaring af ejerforholdet ikke forelå.

Efter at de mødte havde haft lejlighed til at udtale sig om fredningsforslaget, besluttede fredningsnævnet at udsætte sagen, indtil en afklaring af ejerforholdet vedrørende ovennævnte matr. numre måtte foreligge, og en samlet behandling af større områder kunne foretages.

Ved skrivelse af 27. februar 1959 tilgik der fredningsnævnet meddelelse om, at fornævnte købmand E. W. Reuschel, Hamborg, havde fået tinglyst skøde på matrikulnumrene 95 h, 94 d og 109 f, og da der i løbet af samme måned var fremskaffet matrikulskort og ejerfortegnelse m.v. vedrørende det areal, der ifølge Naturfredningsforeningens fredningsplan skulle underkastes de samme fredningsbestemmelser som de fornævnte matrikulnumre, og hvori disse matrikulnumre indgik som et led, og hvilket område i sin helhed på den fremlagte fredningsplan er betegnet som afsnit 7 a, afholdtes den 23. marts 1959 et nyt møde, hvortil samtlige i fornævnte afsnit interesserede var tilkaldt. De af afsnit 7 a berørte ejendomme er ifølge Naturfredningsforeningens forslag følgende:

Matr. nr. 209 a, tilhørende S. F. Højbjerg,

"	"	209 <u>b</u> ,	"	C. O. Flytkjær og E. Gammelmark,
"	"	73 <u>m</u> ,	"	Ove Christensen,
"	"	73 <u>l</u> ,	"	Jens P. Madsen,
"	"	205 <u>a</u> ,	"	I. M. Christensen,
"	"	71 <u>e</u> ,	"	Hans Lodberg Tarbensen og fru T. K. Thygesen,
"	"	70 <u>b</u> ,	"	Chr. Pedersen,

matr. nr. 70 <u>e</u> ,	tilhørende A. C. Vejlgaard Thygesen,
" " 96 <u>c</u> ,	" samme,
" " 68 <u>d</u> ,	" Anton Olsen,
" " 68 <u>u</u> ,	" Fr. Strusk og H. Burgdorf,
" " 94 <u>d</u> ,	" E. W. Reuschel,
" " 109 <u>f</u> ,	" samme,
" " 95 <u>h</u> ,	" samme,
" " 67 <u>c</u> ,	" Guldberg-lejren,
" " 207 <u>b</u> ,	" samme,
" " 67 <u>d</u> ,	" Simon Christensen,
" " 112 <u>c</u> ,	" Niels Andreas Frandsen,
" " 94 <u>b</u> ,	" Jens Iversen Nielsen,
" " 194 <u>h</u> ,	" samme,
" " 109 <u>b</u> ,	" Kristian Mose,
" " 195 <u>d</u> ,	" Metea Wejse,
" " 114 <u>c</u> ,	" Børge Andersen,
" " 97 <u>b</u> ,	" Kristian Thygesen, og
" " 69 <u>b</u> ,	" Dorthea Marie Larsen.

Iøvrigt skulle grænsen for det fredede areal mod øst følge amtsvejen og mod vest i alt væsentligt klitfredningsgrænsen.

Til mødet den 23. marts havde samtlige lodsejere givet møde, ligesom den stedlige grundejerforening var repræsenteret. Da vejret var til hinder for besigtigelse, henlagdes mødet til Sømandshjemmet i Hvide Sande, hvor sagen blev gennemdrøftet. Herunder drøftedes arealets nærmere afgrænsning samt indholdet af den servitut, der ønskedes pålagt, hvilken servitut i det væsentlige skulle gå ud på, at arealet skulle bibeholdes i dets nuværende tilstand, at der ikke måtte plantes eller foretages opfyldninger eller afgravninger, ligesom enhver form for bebyggelse, dog bortset fra bygninger til landbrugsmæssige formål samt bygninger og redskabsskure til brug for fastboende fiskere, skulle være forbudt.

Samtlige lodsejere protesterede mod den påtænkte fredning og henviste i den forbindelse til, at de fandt, at de fredningsmæs-

sige formål måtte være tilstrækkeligt tilgodeset gennem den eksisterende klitfredning og ved, at der ikke i forvejen måtte bygges amtsvejen nærmere end 50 m, samt til at der mod Ringkøbing Fjord i overensstemmelse med de almindelige strandfredningsbestemmelser findes et fredningsbælte på 100 m. Iøvrigt henholdt lodsejerne sig til, at det til behandling værende område faktisk kun havde værdi som sommerhusgrunde, og at de derfor måtte kræve fuld erstatning, hvis fredningen gennemførtes som påtænkt.

På mødet erklærede repræsentanten for Naturfredningsforeningen sig enig i, at parcellerne matr. nr. 96 c, 194 h og 97 b kunne udgå af forslaget.

Da hovedparten af de danske lodsejere erklærede sig ude af stand til på mødet at opgøre deres endelige erstatningskrav, berammedes nyt møde i sagen til mandag den 27. april 1959 på Sømandshjemmet i Hvide Sande. Til dette møde var samtlige lodsejere med undtagelse af Guldberg-lejren og Fr. Strusk og H. Burgdorf mødt eller repræsenteret. Under en nærmere drøftelse af den nordlige grænse erklærede repræsentanten for Naturfredningsforeningen, at matr. nr. 209 a, 73 m samt den del af 73 l, der ligger øst for 73 m, kunne udgå af fredningsforslaget.

Efter en afsluttende drøftelse af indholdet af den påtænkte fredningsservitut henholdt man sig fra de mødtes side til deres skriftligt fremsatte erstatningspåstande, hvorefter samtlige danske lodsejere kræver en erstatning på 1 kr. pr. m^2 af den del af deres arealer, der direkte indgår under fredningen, med tillæg af 10 øre pr. m^2 af den del af deres arealer, der ligger vest for klitfredningslinien.

Fra Reuschels side henholdt man sig ligeledes til en skriftligt formuleret påstand, hvorefter Reuschel, der havde givet 31.150 kr. for sit areal, havde tænkt at bebygge arealet med ialt 200 sommerhuse, men at han var villig til at nedskære antallet til ca. 100, samt til at indgå på en vis bygningscensur og til at åbne sit areal for almenheden m. v. uden særlig erstatning herfor.

Iøvrigt krævede han sig - under påberåbelse af at have haft til hensigt at opføre husene i efteråret 1958 - tillagt en erstatning for forsinkelse på 62.575 kr. og for det tilfælde, at frednings-sagen gennemføres, en erstatning for værdiforringelse af arealet på 29.000 kr. med tillæg af 29.875,05 kr. for diverse udgifter i forbindelse med købet af arealerne og sagens behandling samt udgifter ved byggeriets planlægning, samt endelig med tillæg af 84.000 kr. for mistet fortjeneste m.v., beregnet for 1 år, eller ialt 142.875,05 kr.

Fra lodsejerne Strusk og Burgdorfs side forelå ligeledes en skriftligt formuleret påstand om erstatning for udgifter og mistet fortjeneste på 39.079,40 kr., i det væsentlige beregnet efter, at man på arealet havde tænkt at opføre mindst 50 huse.

Fra lodsejernes side fastholdtes iøvrigt protesten imod den påtænkte fredning, og ingen af lodsejerne ønskede at fravige deres krav om erstatning.

Ejerne af parcellerne matr. nr. 71 e og 205 a erklærede sig enige om, at den dem tilkommende erstatning, uanset mulig tvivl om grænsen mellem deres ejendomme, beregnes efter matrikulskortets udvisende.

Endelig bemærkes, at fredningsnævnet selv ved gentagne lejligheder har foretaget nærmere besigtigelse af det i sagen omhandlede areal, og at fredningsnævnet er enig i, at tillige parcellerne matr. nr. 209 b er uden sådan betydning for fredningsforslaget i sin helhed, at det bør udgå af fredningen.

Da nævnet finder, at det område, der omfattes af afsnit 7 a efter dets endelige afgrænsning, hvorefter områdets grænse mod nord følger matr. nr. 73 l's nordskel og matr. nr. 73 m's og den øst derfor liggende del af matr. nr. 73 l's sydskei, dets grænse mod øst følger amtslandevejen Søndervig-Hvide Sande, dets sydgrænse følger matr. nr. 114 c's sydlige skel til ca. 300 m vest for amtsvejen, hvor den i en bue mod nordvest følger en gammel redningsvej, og dets vestgrænse dannes af klitfredningsgrænsen, hvilket

område i alt væsentligt henligger i uberørt naturtilstand, er af en så smuk og ejendommelig karakter, at dets videre henliggen i dets nuværende tilstand må anses af væsentlig betydning for almenheden, vil nedennævnte parceller i det omfang, de falder indenfor afsnit 7 a's foran beskrevne område, således som dette er indtegnet med rødt på et under sagen fremlagt matrikelskort, bilag nr. 18, være at underkaste fredning, således at der pålægges arealerne følgende servitut:

"Det fredede område skal henligge i dets nuværende tilstand. På arealet må der ikke plantes, hegnes eller foretages opfyldninger, herunder henkastes affald, eller foretages afgravninger, ligesom bebyggelse samt etablering af boder, master, skure, kiosker eller andre skæmmende indretninger ikke skal være tilladt.

På området må dog uden særlig tilladelse opføres bygninger til landbrugsmæssige formål, og arealer, der ikke henligger i klitter, må opdyrkes, ligesom der må plantes de for landbruget nødvendige læhegn.

Endvidere må der opføres boliger, redskabsskure eller lignende til brug for fastboende fiskere mod forudgående godkendelse af fredningsnævnet for Ringkøbing amtsrådsreds af bygningstegninger.

Påtaleret tilkommer fredningsnævnet for Ringkøbing amtsrådsreds og Danmarks Naturfredningsforening, hver for sig."

Vedrørende erstatningsspørgsmålet bemærkes foreløbig, at der ikke findes anledning til at tilkende nogen lodsejer særlig erstatning for hafte udgifter eller forventet indtægtstab. Yderligere er nævnet enigt om, at der bør tilkendes de af fredningen berørte lodsejere en erstatning, beregnet på grundlag af ca. 400 kr. pr. ha. af den del af deres områder, der indgår under det fredede areal, af hvilke arealer landinspektør Edens, Ringkøbing, har foretaget en opmåling.

Nævnet fastsætter herefter de pågældende lodsejere tilkommende erstatninger således, hvorved særlig bemærkes, at der ved

fastsættelsen af erstatningen til ejeren af matr. nr. 94 b, J. I. Nielsen, er taget hensyn til, at denne ejendom for største delens vedkommende kan udnyttes landbrugsmæssigt.

Matr. nr.	Areal	Lodsejer	Erstatning
114 <u>c</u>	1.9500 ha.	Børge Andersen	800,- kr.
195 <u>d</u>	3.6939 "	Metea Wejse	1.600,- "
207 <u>b</u>	1.7147 "	Guldborg-lejren	700,- "
94 <u>d</u>) 109 <u>f</u>) 95 <u>h</u>)	23.6095 "	E. W. Reuschel	10.000,- "
112 <u>c</u>	3.2210 "	Niels Andreas Frandsen	1.300,- "
67 <u>d</u>	2.5801 "	Simon Christensen	1.000,- "
67 <u>c</u>	8.1196 "	Guldborg-lejren	3.200,- "
68 <u>u</u>	10.6000 "	Fr. Strusk og H. Burgdorf	4.000,- "
68 <u>d</u>	1.2065 "	Anton Olsen	500,- "
69 <u>b</u>	8.2447 "	Dorthea Marie Larsen	3.000,- "
70 <u>e</u>	4.0174 "	A. C. V. Thygesen	1.500,- "
70 <u>b</u>	4.0767 "	Chr. Pedersen	1.500,- "
71 <u>e</u>	23.9206 "	Fru T. K. Thygesen og H. L. Tarbensen	9.000,- "
205 <u>a</u>	15.4350 "	I. M. Christensen	6.000,- "
73 <u>l</u>	6.4535 "	Jens P. Madsen	2.600,- "
94 <u>b</u>	2.8020 "	Jens Iversen Nielsen	750,- "
109 <u>b</u>	0.3095 "	Kristian Mose	120,- "

tilligemed renter heraf 5 % årlig fra kendelsens dato at regne til betaling sker.

Da ingen andre i ejendommene berettigede har nedlagt påstand om erstatning, vil erstatningssummerne være at udbetale til lods-ejerne.

De erstatningsbeløb, der vil være at udrede, udgør herefter 47.320,- kr., og det samlede areal, der omfattes af fredningen, udgør 121.9547 ha.

Da gennemførelsen af denne fredning findes at være en sag af stor betydning for hele landet, vil de fastsatte erstatninger med renter være at udrede med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Ringkøbing amtsfond.

Nærværende kendelse vil være at tinglyse på de nedennævnte matr. nr. med prioritet forud for pantegæld og servitutter.

T h i b e s t e m m e s :

Matr. nr. 114 c, 195 d, 207 b, 94 d, 109 f, 95 h, 112 c, 67 d, 67 c, 68 u, 68 d, 69 b, 70 e, 70 b, 71 e, 205 a, 73 l, 94 b og 109 b i det omfang, de falder indenfor den ovenfor angivne grænse for afsnit 7 a i fredningsplanen, alt således som angivet på det under sagen som bilag 18 fremlagte kort, bør fredes som foran nærmere bestemt.

Påtaleret har fredningsnævnet for Ringkøbing amtsrådskreds og Danmarks Naturfredningsforening, hver for sig.

I erstatning for fredningen betales til lodsejerne som foran specificeret ialt 47.320,- kr. med renter 5 % årlig fra kendelsens dato at regne til betaling sker.

Erstatningen udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Ringkøbing amtsfond.

Møller Nielsen.

Emil Clemmensen.

Knud Knudsen.

/P.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKØBING AMTSRÅDSKREDS,

den 10. november 1960.

Møller Nielsen